

પ્રશ્ન : 1 (A) પ્રશ્નોના ઉત્તર માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી વિકલ્પનો ક્રમ માં લખો.

- (1) હથેળીને સંસ્કૃતમાં શું કહે છે?
(A) કર (B) કરતલમ્ (C) કરવલ્લમ્ (D) હસ્ત
- (2) “ગ્રીવા” શબ્દનો અર્થ શું થાય છે?
(A) ગોઠણ (B) ગરદન (ડોક) (C) દાઢી (D) હડપથી
- (3) મસ્તકના અંગોમાં કયા અંગનો સમાવેશ થાય છે?
(A) નેત્રમ્ (B) હસ્તઃ (C) કરતલમ્ (D) વક્ષઃ
- (4) “મમ” શબ્દનો અર્થ શું થાય છે?
(A) મારાં (B) મમ્મી (C) ભાગ (D) મમતા
- (5) “ગ્રીવા” શબ્દ વ્યાકરણ મુજબ શું છે?
(A) નામપદ (B) અવ્યય (C) સર્વનામ (D) ઉપસર્ગ
- (6) “પુરઃ” શબ્દનો અર્થ શું થાય છે?
(A) આગળ (B) નગર (C) પૂર્તિ (D) પૂરતું
- (7) “પૃષ્ઠમ્” શબ્દનો અર્થ શું થાય છે?
(A) પુસ્તક (B) પાનું (C) પાછળ (D) પ્રશ્ન
- (8) મન્દં મન્દં મામય વાક્યોમાં શો આદેશ આપવામાં આવ્યો છે?
(A) ધીમેથી ભમવું (B) ધીમે ધીમે દોડવું (C) ધીમે ધીમે ફેરવો (D) ધીમેથી ભરમડી ફરવી
- (9) “હસ્તદ્વયમ્” એટલે શું?
(A) બે હાથ વડે (B) બે હાથી (C) બે હાથ (D) બે હાથ જોડી
- (10) મામાને સંસ્કૃતમાં શું કહે છે?
(A) મામા (B) મામઃ (C) માતુલઃ (D) માતામહ
- (11) મહર્ષિ કોના ઘરે જાય છે?
(A) મામાના ઘરે (B) માસીના ઘરે (C) મિત્રના ઘરે (D) દાદીના ઘરે
- (12) “તત્ર” શબ્દ વ્યાકરણ મુજબ શું છે?
(A) અવ્યય (B) નામપદ (C) સર્વનામ (D) ક્રિયાપદ
- (13) ‘લાઈબ્રેરી’ ને સંસ્કૃતમાં શું કહે છે?
(A) પાઠશાલા (B) પઠનકેન્દ્ર (C) પુસ્તકમન્દિર (D) પુસ્તકાલય
- (14) ખુશ્બુ પુસ્તકાલયમાં શું કરે છે?
(A) વાંચે છે. (B) રમે છે. (C) હસે છે. (D) ખરીદે છે.
- (15) વર્ષાકાલે કઃ નૃત્યતિ?
(A) મયૂરઃ (B) કાકઃ (C) કોકિલઃ (D) શુકઃ
- (16) શઙ્કરઃ કુત્ર વસતિ?
(A) ક્ષીર સાગરે (B) આકાશે (C) વૃક્ષે (D) હિમાલયે
- (17) મયુરસ્ય કિમ્ અતિ સુન્દરમ્?
(A) નેત્રમ્ (B) ચરણદ્વયમ્ (C) પિચ્છમ્ (D) ચન્ચુઃ
- (18) પુસ્તકં લોકસ્ય કૃતે કિમ્ અસ્તિ?
(A) મિત્રમ્ (B) મારઃ (C) શત્રુઃ (D) રક્ષકઃ

- (19) ભારતદેશસ્ય દક્ષિણે કિમ્ અસ્તિ?
 (A) સમુદ્રઃ (B) વૃક્ષાઃ (C) ઘનમ્ (D) પર્વતઃ
- (20) રાજવની શાળા કેવી છે?
 (A) સુંદર (B) ઠીક-ઠીક (C) જૂની-પૂરાણી (D) જર્જરિત
- (21) શાળાની શરૂઆતમાં રાજવ ક્યાં જાય છે?
 (A) મંદિરે (B) બગીચામાં (C) વ્યાયામકક્ષ (D) પ્રાર્થના ખંડ
- (22) રાજવના વર્ગ શિક્ષક કોણ છે?
 (A) હર્ષિદાબેન (B) હેમાબેન (C) હેમાલીબેન (D) હર્ષાબેન
- (23) રાજવની શાળાના બગીચામાં શું છે?
 (A) ફૂલના છોડ (B) ફળના ઝાડ (C) ઔષધબાગ (D) આંબાના ઝાડ
- (24) રાજવ કેટલા વાગે ઘેર જાય છે?
 (A) સાંજે પાંચ વાગે (B) સાંજે છ વાગે (C) સાંજે સાડા પાંચે (D) સાંજે ચાર વાગે
- (25) ભારત દેશ શેનાથી સંપન્ન બને તેવી કામના કરવામાં આવી છે?
 (A) ધન-ધાન્યથી (B) બુદ્ધિથી (C) ધાન્યથી (D) શક્તિ અને બુદ્ધિ કૌશલ્યથી
- (26) ભારત દેશના લોકોની જીવનશૈલી કવિ મુજબ કેવી હોવી જોઈએ?
 (A) સંસ્કારી જીવનશૈલી અને નીતિયુક્ત (B) નીતિયુક્ત
 (C) સંસ્કારી જીવનશૈલી (D) વૈભવી જીવનશૈલી
- (27) ભારત દેશ શું સિધ્ધ કરનાર બને તેમ કવિ ઈચ્છે છે?
 (A) અષ્ટસિધ્ધિને (B) યોગસિધ્ધિને (C) ભક્તિ અને મુક્તિ (D) અષ્ટસિધ્ધિ અને નવનિધિને
- (28) કંઠનું આભૂષણ શું છે?
 (A) સત્ય (B) સોનાનો હાર (C) સોનાની માળા (D) હિરાજડિત ચેન
- (29) કાનનું આભૂષણ શું છે?
 (A) ધ્યાન (B) શાસ્ત્ર (શ્રવણ) (C) હિરાની બુટ્ટી (D) સોનાની બુટ્ટી
- (30) કાગડા અને કોયલ વચ્ચેનો તફાવત કયારે સમજાય છે?
 (A) વસંતઋતુમાં (B) ચોમાસામાં (C) શિયાળામાં (D) શરદઋતુમાં
- (31) માતા કોના તુલ્ય છે?
 (A) સર્વદેવ તુલ્ય (B) શક્તિ સ્વરૂપ (C) સર્વતીર્થ સમાન (D) ગુરૂ તુલ્ય
- (32) સુખની કામના કરનાર શું ત્યજવું પડે છે?
 (A) ધર્મ (B) વિદ્યા (C) દુઃખના વિચારે (D) અધર્મ
- (33) કોનો જન્મદિવસ છે?
 (A) નિયતિનો (B) ખુશાલીનો (C) વિભાનો (D) ધારાનો
- (34) માતા ધારાને શું આપે છે?
 (A) ચોકલેટ (B) આઈસ્ક્રીમ (C) મીઠાઈ (D) કેક
- (35) સુજલાબહેન ધારાને શું આપે છે?
 (A) આર્શીવાદ (B) મીઠાઈ (C) કેક (D) અભિનંદન
- (36) સરસ્વતીમાતા પાસે ધારા કેટલા દીવા પ્રગટાવે છે?
 (A) અગિયાર (B) ચૌદ (C) સાત (D) નવ
- (37) મહેનત સમાન બીજું શું નથી?
 (A) વિદ્યા (B) ભાઈ (C) મામા (D) દાદા
- (38) વૃક્ષ કોના સમાન છે?
 (A) સજ્જનો જેવા (B) દેવ સમાન (C) ગુરૂ સમાન (D) સ્વજન સમાન
- (39) શ્રેષ્ઠ ધર્મ કયો છે?
 (A) માનવતા (B) પરમાર્થ (C) ધર્મથી (D) અહિંસા

(40) માણસો ખરેખર સ્વભાવે કેવા હોય છે?

(A) ખુશમિજાજ

(B) પ્રેમાળ

(C) ઉદમી

(D) ઉત્સવપ્રિય

પ્રશ્ન : 1 (B) નીચે આપેલા સંસ્કૃત શબ્દોની સામે આપેલાં ગુજરાતી અર્થોમાંથી સાચા અર્થ ફરતે કરો.

(1) નાસિકા = નાસિક / નાક

(2) સ્વેલામ = રમીએ / રમે છે

(3) માતુલગૃહમ્ = દાદીનું ઘર / મામાનું ઘર

(4) વસામિ = વાસી / રહું છું

(5) મવતુ = થાઓ / ભવિષ્ય

(6) પરમઃ = શ્રેષ્ઠ / પરમાર્થ

પ્રશ્ન : 1 (C) સંસ્કૃતમાં સામાનાર્થી શબ્દ લખો.

(1) મુલ્યમ્

(2) અભ્યાસમ્

(3) પુષ્પમ્

(4) વૃક્ષઃ

(5) મૂષ્ણમ્

(6) ધાન્યમ્

પ્રશ્ન : 1 (D) સંસ્કૃતમાં વિરુદ્ધાર્થી શબ્દ લખો.

(1) ધર્મ

(2) સત્યમ્

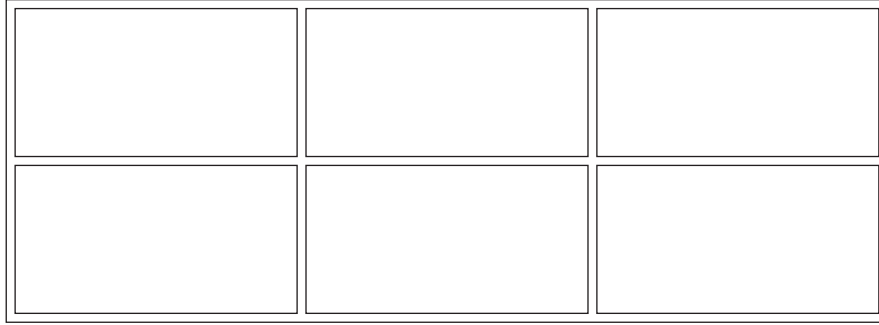
(3) સમીપે

(4) નાસ્તિ

(5) સાપમ્

(6) જ્ઞાનમ્

પ્રશ્ન : 1 (E) નીચે આપેલા ચિત્રો ઓળખીને તેનું નામ લખો.

પ્રશ્ન : 1 (F) કૌંસમાંથી યોગ્ય શબ્દ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો.

(1) અહં નેત્રમ્યાં

(પશ્યામિ , વદામિ , શ્રુણામિ)

(2) સર્વ મિલિત્વા

(ગાયામિ , ગાયતઃ , ગાયામઃ)

(3) અહં નમામિ ।

(મિત્રમ્ , માતામહમ્ , માતુલમ્)

(4) ભારતદેશસ્ય હિમાલયઃ ।

(દક્ષિણે , પૂર્વે , ઉત્તરે)

(5) અહં પ્રતિદિનં ગચ્છામિ ।

(વિમાનાયામ્ , વિદ્યાલયમ્)

(6) સુસ્વાર્થી ત્યજેત ।

(પુસ્તકમ્ , વિદ્યામ્ , ધનમ્)

(7) ક્રિયાશિલઃ ત્યજેત ।

(નિદ્રામ્ , કાર્યમ્ , પ્રવાસમ્)

(8) મમતા ગ્રન્થતિ ।

(શાટિકામ , તારણમ્ , કાલ્પવસ્ત્રમ્)

(9) પરમો ધર્મઃ ।

(હિંસા , અહિંસા , સત્યમ્)

(10) શીલં વૈ ધનમ્ ।

(સર્વથા , સર્વષુ , સર્વત્ર)

પ્રશ્ન : 2 (A) ખરાં વિધાન સામે (✓) અને ખોટાં વિધાન સામે (x) કરો.

(1) કર્ણઃ નો અર્થ હાથ થાય છે.

(2) બાલાઃ દક્ષિણપાદં પુરસ્ક્રુઃ ।

(3) વર્ષાઋતુમાં કોયલ નૃત્ય કરે છે.

(4) પુસ્તકો મનુષ્યના મિત્ર છે.

(5) અનિલ રાજીવને પોતાની શાળા બતાવે છે.

(6) રાજીવે બગીચામાં વૃક્ષ વાવ્યું છે.

(7) વ્રકઃ કૃષ્ણઃ હંસઃ કૃષ્ણઃ ।

(8) સર્વતીર્થમયી માતા ।

(9) વીણાબહેન ધારાને અભિનંદન આપે છે.

(10) આચાર્ય ધારાને આશિર્વાદ આપતા શ્લોક ગાય છે.

પ્રશ્ન : 2 (B) સંધિ છોડો.

(1) ગોલાકારમ્

(2) મોજનાલયં

(3) પુષ્પમપિ

(4) કુત્રાસ્તિ

(5) કો મેદઃ

(6) સદૈવ

પ્રશ્ન : 2 (C) સંધિ જોડો.

(1) અહમ્ + કઃ

(2) પુસ્તકમ્ + પઠામિ

(3) કેવલમ્ + ઉદ્યાનમ્

(4) કુતઃ + વિદ્યા

(5) અહમ્ + આગચ્છામિ

(6) યજ્ઞમ્ + અપિ

પ્રશ્ન : 2 (D) યોગ્ય જોડકાં જોડો.

- (A)
- (1) વામં હસ્તં
 - (2) મન્દં મન્દં ભ્રામય તમ્
 - (3) સર્વાઙ્ગમ્ હિં

- (A)
- (1) મયૂરઃ
 - (2) ભારતસ્ય
 - (3) પુસ્તકમ્

- (A)
- (1) અનિલઃ
 - (2) રાજીવઃ
 - (3) હર્ષમિહોદયા

- (A)
- (1) સત્યમેવ
 - (2) ઉત્સવપ્રિય
 - (3) શીલં સર્વત્ર

- (B)
- (A) સ્વેલામઃ
 - (B) પુરસ્કુરુ
 - (C) કુરુ પૃષ્ઠમ્
 - (D) ગોલાકારં સ્વયં ભ્રમ

- (B)
- (A) દક્ષિણ સાગરઃ
 - (B) પુસ્તકાલયે વસતિ
 - (C) હિમાલયે વસતિ
 - (D) વર્ષાકાલે નૃત્યતિ

- (B)
- (A) એષઃ મમ્ વિદ્યાલયઃ ।
 - (B) સંસ્કૃતં પાઠયતિ ।
 - (C) આરમ્ભઃ કદા ભવતિ ।
 - (D) હિન્દી પાઠયતિ ।

- (B)
- (A) શોભતે
 - (B) જયતે
 - (C) સ્વલુ જનાઃ
 - (D) વૈ ધનમ્

પ્રશ્ન : 2 (E) નીચેના વાક્યોનું સંસ્કૃત કરો.

- (1) જમણો હાથ આગળ કરો.
- (2) મારું નામ મનિષા છે.
- (3) પુસ્તક જ્ઞાન આપે છે.
- (4) મારી શાળા સુંદર છે.
- (5) ગોળકારમાં જાતે ફરો.
- (6) શાળામાં પુસ્તકાલય છે.

પ્રશ્ન : 2 (F) નીચેના વાક્યોનું ગુજરાતીમાં અનુવાદ કરો.

- (1) એતત્ મમ મસ્તકમ્ ।
- (2) અહં દક્ષિણહસ્તેન લિખામિ ।
- (3) વામં હસ્તં કુરુ પૃષ્ઠમ્ ।
- (4) સર્વે મન્દં મન્દં ભ્રામય ।
- (5) વૈશાલી પ્રાર્થનાસ્વર્ણકે સુશોભનં કરોતિ ।
- (6) ધારાયાઃ જન્મદિનમ્ અસ્તિ ।

પ્રશ્ન : 2 (G) સૂચના પ્રમાણે કરો.

(A) નીચે આપેલા શબ્દોને ષષ્ઠી વિભક્તિનો પ્રત્યય 'સ્ય' લગાડી શબ્દ ફરીથી લખો.

(1) કાકઃ	(2) દેવઃ	(3) પાદઃ
(4) મિત્રઃ	(5) મુખ્યમ્	(6) હસ્તઃ

(B) નીચે આપેલ ધાતુ પરથી 'મઃ' પ્રત્યય લગાડી ક્રિયાપદ બનાવો. ઉદા.: પઢ્ - પઠામઃ

(1) નય્ઃ	(2) હસ્	(3) વદ
(4) પશ્ય	(5) રક્ષ	(6) લિસ્ય

(C) પાઠના આધારે નીચેના વાક્યોને સુધારીને ફરીથી લખો.

- (1) મચૂરઃ કણ્ઠઃ નીલઃ ।
- (2) ભારતદેશસ્ય ઉત્તરે સાગરઃ ।
- (3) સ્વુશબ્દુ પુસ્તકં લિખતિ ।
- (4) વિદ્યાલય ક્રીડાડ્ગણઃ અસ્તિ ।
- (5) રાજીવઃ પુસ્તકાલયે ક્રીડતિ ।
- (6) રાજીવઃ નવવાદને વિદ્યાલયં ગચ્છતિ ।

(D) નીચે આપેલાં વાક્યને ‘કુન્ન’ વડે પ્રશ્નવાક્યમાં ફેરવો.

- (1) તસ્ય વાટિકા નદીતટે અસ્તિ ।
- (2) રુષિકઃ ગૃહં ગચ્છતિ ।
- (3) મીનાયાઃ માતુલગૃહં સિદ્ધપુર નગરે અસ્તિ ।
- (4) હર્ષઃ ગૃહસ્ય સમીપે ક્રીડતિ ।
- (5) માલા શાલં ગચ્છતિ ।

પ્રશ્ન : 3 (A) નીચે આપેલા ગુજરાતી શબ્દોની સામે આપેલાં સંસ્કૃત અર્થોમાંથી સાચા અર્થ ફરતે કરો.

(1) મારુ = મમ / માહમ્	(2) અત્યંત = અતીવ / અતીત્
(3) મારા વડે = મામ્ / મયા	(4) વાણી = વાચઃ / ઉવત્વં
(5) કોયલ = પિકઃ / પિનઃ	(6) ત્યારબાદ = અન્તરમ્ / અનન્તરમ્
(7) હંમેશા = સદા / સર્વથા	

પ્રશ્ન : 3 (B) નીચે આપેલા કોષ્ટક પરથી યોગ્ય શબ્દ પસંદ કરી વાક્ય બનાવો.

(1)	(1) ચટકા	ચળકં	વિહરતિ
	(2) હંસઃ	શાલાં	ગચ્છતિ
	(3) ભ્રમરઃ	તડાગે	સ્વાદતિ
	(4) આદિત્યઃ	ઉદ્યાને	તરતિ
(2)	(1) હંસઃ	શાલં	નૃત્યતિ
	(2) સિંહઃ	તડાગે	ગચ્છતિ
	(3) ભ્રમરઃ	વર્ષાકાલે	તરતિ
	(4) ચટકા	વને	વિહરતિ
	(5) મચૂરઃ	ઉદ્યાને	સ્વાદતિ
	(6) વિપુલઃ	ચટકં	વસતિ

પ્રશ્ન : 3 (C) નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર ગુજરાતીમાં લખો.

- (1) મસ્તકના અંગોના નામ લખો.
- (2) આંખ અને કાનનું કાર્ય શું છે?
- (3) આ ગીતમાં બાળકોને શું કરાવાઈ રહ્યું છે?
- (4) બંને હાથ વડે શું કરવાનું છે?
- (5) મહર્ષિ કોને નમે છે?
- (6) કૌશલ કોને પત્ર લખે છે?
- (7) શંકર ક્યાં રહે છે?
- (8) વૃક્ષો શું શું આપે છે?
- (9) જીવનમાં સાચા ઘરેણાંઓ ક્યાં ક્યાં છે?
- (10) વસંત ઋતુમાં શું જાણવા મળે છે?
- (11) આસોપાલવનું તોરણ કોણ બનાવે છે?
- (12) ધારાને મીઠાઈ કોણે આપી છે?

- (13) ભારત દેશનો મુદ્રાલેખ કયો છે?
- (14) વિદ્યા મેળવનાર વ્યક્તિમાં કયો ગુણ હોવો જરૂરી છે?
- (15) મનુષ્યોનો સૌથી મોટો સ્વજન કોણ છે?

પ્રશ્ન : 4 (A) નીચે આપેલા ગદ્યખંડનો ગુજરાતીમાં અનુવાદ કરો.

- (1) અનિલ: વિદ્યાલયસ્ય આરમ્ભ: કદા ભવતિ ?
રાજીવ: મમ વિદ્યાલયસ્ય આરમ્ભ: એકાદશવાદને ભવતિ આરમ્ભે અહં પ્રાર્થનાસ્વળં ગચ્છામિ । તત્ર અહં પ્રાર્થનાં કરોમિ ।
- (2) અનિલ: ભવત: વિદ્યાલયે પુસ્તકાલય: અસ્તિ વા ?
રાજીવ: આમ્ । અહં પુસ્તકાલયે પુસ્તકં પઠામિ । મમ્ વિદ્યાલય વિશાલં ક્રીડાડ્ગણમ્ અપિ અસ્તિ । વિરામસમયે અહં તત્ર ર્વેલામિ ।
- (3) ધારા: વીણાસમીપં ગચ્છતિ । સા વદતિ, ‘મહોદયા, કૃપયા પ્રાર્થનાસભામ્ આગચ્છતુ ।’ વીણા વદતિ, આમ્, અહમ્ આગચ્છામિ ।
- (4) ધારા અતીવ આનન્દમ અનુભવતિ । આચાર્ય: શ્લોકં ગાયતિ । સદા ભવતુ સુસ્વિન: સદૈવ ચ નિરામય: વિદ્યાવાન યશસ્વિન્: ભવતુ ચિરજિવિન: ॥

પ્રશ્ન : 4 (B) નીચે આપેલા પદ્યખંડનો ગુજરાતીમાં અનુવાદ કરો.

- (1) દક્ષિણહસ્તં પુરસ્કુરુ । દક્ષિણહસ્તં કુરુ પૃષ્ઠમ્ ।
મન્દં મન્દં ભ્રામય તમ્ । ગોલાકારં સ્વયં ભ્રમ ॥
- (2) મમ ઉત્તરે હિમાલય: । મમ દક્ષિણે સાગર: ।
મમ ધ્વજ: ત્રિવર્ણ: । અહં કા ?
- (3) કર્મનૈષ્ઠિકં ધર્મનૈષ્ઠિકમ્ ।
કર્મધર્મનૈષ્ઠિકમ ભવતુ ભારતમ્ ।
- (4) કાક: કૃષ્ણ: પિક: કૃષ્ણ: કો ભેદ: કાકપિકયો: ।
વસન્તસમયે પ્રાપ્તં કાક: કાક: પિક: પિક: ॥
- (5) સર્વતીર્થમયી માતા સર્વદેવમય: પિતા ।
ભાતરં પિતરં તસ્માત્ સર્વચત્તોન પૂજયતે ॥

પ્રશ્ન : 4 (C) નીચે આપેલ શ્લોકપૂર્તિ કરો.

- (1) સર્વમિલિત્વા નૃત્યામ: ॥
- (2) રીતિસંસ્કૃતં ભારતમ્ ॥
- (3) યથા ચિતં સાધુનામેકરુપતા ॥
- (4) હસ્તસ્ય કિં પ્રયાજનમ્ ॥
- (5) શાસ્ત્રધારકં ભારતમ્ ॥

પ્રશ્ન : 4 (D) નીચે આપેલી સૂકિતનો અનુવાદ કરી તેના વિશે પાંચ-છ વાક્ય લખો.

- (1) વૃક્ષા: સત્પુરુષા: ઇવ ।
- (2) નાસ્તિ ઉદ્યમસમ: બન્ધુ ।
- (3) માતૃદેવો ભવ ।
- (4) વિદ્યા વિનયેન શોભતે ।